EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.7.2021.
COM(2021) 388 final

2021/0208 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o pristupanju Europske unije Konvenciji o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima

{SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final} - {SWD(2021) 193 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Građani i poduzeća u EU-u koji žele da se sudska odluka donesena u EU-u prizna i izvrši u trećoj zemlji trenutačno se suočavaju s neujednačenom pravnom praksom jer ne postoji sveobuhvatan međunarodni okvir za priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima. To znači da se vjerovnik mora snalaziti u mnoštvu nacionalnih zakona trećih zemalja o prihvaćanju stranih sudskih odluka te bilateralnih, regionalnih i multilateralnih ugovora na snazi. Kako bi povećali izglede da se sudska odluka o njihovu predmetu izvrši, građani i poduzeća koji sudjeluju u međunarodnim sporovima moraju uložiti dodatne resurse, vrijeme, a često i angažirati vanjske stručnjake za pripremu kvalitetne parnične strategije. Ta složenost, uz povezane troškove i pravnu nesigurnost, odvraća poduzeća i građane od pokretanja sudskih postupaka i navodi ih da pribjegnu alternativnim načinima rješavanja sporova ili odustanu od potraživanja ili uspostavljanja međunarodnih odnosa. To može negativno utjecati i na spremnost poduzeća i građana EU-a da se uključe u aktivnosti međunarodne trgovine i ulaganja. Osim toga, nesigurnost u pogledu izvršenja sudskih odluka donesenih u EU-u u trećim zemljama narušava i pravo poduzeća i građana EU-a na pristup pravosuđu.

Povećanje međunarodnih trgovinskih i investicijskih tokova znači i povećanje tih pravnih rizika za poduzeća i građane EU-a, ali se to može poboljšati predvidljivim sustavom prekograničnog priznavanja i izvršenja sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima. Međutim, iako postoje neki bilateralni ili multilateralni sporazumi s ograničenim područjem primjene, priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima nije donedavno bilo sveobuhvatno uređeno na međunarodnoj razini. To se promijenilo donošenjem **Konvencije o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima** („Konvencija o sudskim odlukama”)[1] u srpnju 2019.

Konvencija o sudskim odlukama, donesena pod pokroviteljstvom Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu („HCCH”), ima potencijal poboljšati trenutačni sustav protoka stranih sudskih odluka. Cilj je Konvencije promicati djelotvoran pristup pravosuđu za sve i olakšati multilateralnu trgovinu i ulaganje koji se temelje na pravilima te mobilnost putem pravosudne suradnje[2].

EU je oduvijek podržavao stvaranje multilateralnog sustava za priznavanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima te je stoga aktivno sudjelovao u procesu pregovora o Konvenciji s ciljem mogućeg pristupanja tom budućem međunarodnom sustavu. Europska komisija je na temelju mandata koji joj je Vijeće dalo u svibnju 2016.[3] zastupala interese Unije tijekom procesa pregovora pri HCCH-u.

Pregovori o Konvenciji o sudskim odlukama uspješno su zaključeni u srpnju 2019. i ona je trenutačno otvorena za potpisivanje, ratifikaciju ili pristupanje. Ako Europska unija pristupi Konvenciji o sudskim odlukama kako predlaže Komisija, Konvencija bi se primjenjivala na

---

1 Konvencija od 2. srpnja 2019. o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima.

2 Preambula Konvencije o sudskim odlukama.

3 Vidjeti Ishod sastanka Vijeća na temu konkurentnosti (3470. sastanak Vijeća), 26. i 27. svibnja 2016., br. 9357/16 i Nacrt odluke Vijeća (br. 8814/16) o odobravanju otvaranja pregovora o Konvenciji o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Konvencija o sudskim odlukama) u okviru Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.

priznavanje i izvršenje ulaznih i izlaznih sudskih odluka između država članica EU-a i drugih država ugovornica Konvencije.

Ovaj je prijedlog u skladu s ciljevima Komisije utvrđenima u političkim smjernicama za Europsku komisiju (2019.–2024.)[4], posebice u vezi s prioritetom „novi poticaj europskoj demokraciji”[5]. U skladu je s predanošću Unije multilateralizmu u međunarodnim odnosima te će vjerojatno potaknuti druge zemlje i trgovinske partnere EU-a da se pridruže Konvenciji o sudskim odlukama. Pristupanje EU-a multilateralnoj konvenciji o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima ujedno bi bilo u skladu s politikom Unije usmjerenom na povećanje rasta međunarodne trgovine i stranih ulaganja te mobilnosti građana po svijetu.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

EU ima dobro razvijen sustav[6] uzajamnog priznavanja i izvršenja sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima među državama članicama, koji je uspostavljen kao nužna dopuna jedinstvenom tržištu. Međutim, Uredba Bruxelles I.a[7] ne primjenjuje se na priznavanje i izvršenje sudskih odluka donesenih u trećim zemljama.

Na međunarodnoj razini EU je sklopio konvenciju s državama EGP-a i Švicarskom (Luganska konvencija iz 2007.[8]). Osim toga, prvi pokušaj uspostave multilateralnog okvira za priznavanje i izvršenje sudskih odluka završio je sklapanjem Konvencije o izboru suda iz 2005.[9] Tom se konvencijom jamči priznavanje i izvršenje sudskih odluka u slučajevima u kojima su se stranke dogovorile koji sud ima isključivu nadležnost za rješavanje njihova spora. Unija je 2015. ratificirala tu konvenciju, što znači da je sada dio pravne stečevine.

Osim Konvencije o izboru suda iz 2005., čije je područje primjene ograničeno, nema globalnog multilateralnog okvira za protok sudskih odluka.

Konvencija o sudskim odlukama stoga bi dopunila postojeći pravni okvir u Uniji i zajamčila protok stranih sudskih odluka izvan postojećeg sustava primjenjivog između država članica EU-a i država EGP-a i Švicarske.

I bez posebne izjave, Konvencijom se ne bi izmijenila unutarnja pravna stečevina EU-a jer se ta dva instrumenta primjenjuju u različitim kontekstima[10]. Uredba Bruxelles I.a primjenjuje se na priznavanje i izvršenje sudskih odluka donesenih u EU-u, a Konvencija bi se primjenjivala na sudske odluke donesene u trećim zemljama. Međutim, izjava je potrebna kako bi se osiguralo da pristupanje Konvenciji ne utječe na postizanje ciljeva politike iz Uredbe

---

4 https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_hr.pdf

5 Uz istodobno podupiranje ciljeva glavnih kategorija „snažnija Europa u svijetu” i „gospodarstvo u interesu građana”.

6 Vidjeti Uredbu (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinačena), SL L 351, 20.12.2012., str. 1. („Uredba Bruxelles I.a”).

7 Vidjeti prethodnu bilješku.

8 Konvencija o nadležnosti te priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, SL L 339, 21.12.2007., str. 3.–41.

9 Konvencija od 30. lipnja 2005. o sporazumima o izboru suda.

10 Vidjeti članak 23. stavak 4. Konvencije o sudskim odlukama. Trebalo bi naglasiti da Konvencija ne bi utjecala ni na primjenu Luganske konvencije ni Konvencije o izboru suda iz 2005. jer na temelju članka 23. stavka 2. ranije sklopljeni ugovori imaju prednost.

Bruxelles I.a. Konkretno, u slučajevima komercijalnog najma Uredbom Bruxelles I.a isključiva nadležnost dodjeljuje se sudovima u državi članici u kojoj se nalazi nekretnina. Konvencija o sudskim odlukama ne uključuje takva pravila o isključivoj nadležnosti u slučaju komercijalnog najma. Stoga bi na temelju Konvencije države članice bile obvezne priznati i izvršiti sudske odluke trećih zemalja o komercijalnom zakupu nekretnina koje se nalaze na njihovu državnom području. To bi bilo u suprotnosti s ciljem politike na kojem se temelji Uredba Bruxelles I.a da se isključiva nadležnost za sporove povezane s nekretninom koja se nalazi u EU-u dodijeli sudovima u EU-u.

Stoga bi pri pristupanju trebalo dati ciljanu izjavu kojom se isključuje priznavanje i izvršenje sudskih odluka o komercijalnom najmu nekretnine koja se nalazi u EU-u. Tom se ograničenom izjavom jamči usklađenost Konvencije s pravnom stečevinom EU-a, a pritom ne ometa potpuno postizanje svih ciljeva politike ovog prijedloga.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Konvencija o sudskim odlukama rezultat je postupnog procesa olakšavanja protoka sudskih odluka u cijelom svijetu. Nadovezuje se na Konvenciju o izboru suda iz 2005., čiji je cilj proširenje područja primjene sudskih odluka koje mogu biti u protoku među državama. Cilj je konvencija donesenih pod pokroviteljstvom Haške konferencije to ostvariti bez uplitanja u specijalizirane konvencije koje mogu postojati u određenim područjima kao što su pomorska i prometna pitanja ili u postojeće bilateralne konvencije.

Budući da se njome povećava pravna sigurnost te smanjuju troškovi i trajanje postupaka u međunarodnim sporovima, Konvencija o sudskim odlukama mogla bi potaknuti poduzeća i građane EU-a na sudjelovanje u međunarodnim odnosima i dovesti do povećanja opsega prekogranične trgovine i ulaganja.

Naposljetku, pristupanje Konvenciji o sudskim odlukama u skladu je s predanošću Unije multilateralizmu i globalnom poretku utemeljenom na pravilima.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Nadležnost Unije da uređuje pitanja priznavanja i izvršenja stranih sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima temelji se na članku 81. stavku 2. točki (a) UFEU-a.

U skladu s člankom 3. stavkom 2. UFEU-a Unija ima isključivu nadležnost za sklapanje međunarodnog sporazuma u mjeri u kojoj bi njegovo sklapanje moglo utjecati na zajednička pravila EU-a ili izmijeniti njihov opseg. Donošenjem Uredbe Bruxelles I. Unija je stekla takvu isključivu vanjsku nadležnost da uređuje pitanja koja se odnose na priznavanje i izvršenje sudskih odluka trećih zemalja u građanskim i trgovačkim stvarima[11].

[11] To je potvrdio Sud EU-a u svojem mišljenju o Luganskoj konvenciji, u kojem zastupa stajalište da se isključiva vanjska nadležnost Europske zajednice primjenjuje među ostalim i na priznavanje i izvršenje sudskih odluka trećih zemalja u građanskim i trgovačkim stvarima. Vidjeti Mišljenje 1/03, ECLI:EU:C:2006:81.

Konvencija o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka stoga je u isključivoj vanjskoj nadležnosti Unije. Unija joj može pristupiti na temelju članka 81. stavka 2. točke (a) i članka 218. stavka 6. točke (a) UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Nije primjenjivo.

- **Proporcionalnost**

Ciljevi su ovog prijedloga poboljšati pristup pravosuđu za stranke iz EU-a olakšavanjem priznavanja i izvršenja sudskih odluka koje donose sudovi u EU-u gdje god dužnik ima imovinu, povećati pravnu sigurnost za poduzeća i građane uključene u međunarodne odnose te smanjiti troškove i trajanje postupaka u prekograničnim sudskim postupcima. Istodobno se ovim prijedlogom nastoji omogućiti priznavanje i izvršenje sudskih odluka trećih zemalja u EU-u samo ako se poštuju temeljna načela prava EU-a i ako se ne utječe na unutarnju pravnu stečevinu.

Ti se ciljevi mogu postići samo pridržavanjem sustava uzajamnog priznavanja i izvršenja sudskih odluka među državama poput onoga uspostavljenog Konvencijom o sudskim odlukama. Mogućnost pregovora o multilateralnim ili bilateralnim konvencijama o priznavanju i izvršenju sudskih odluka više nije dostupna državama članicama jer je vanjska nadležnost u pitanjima međunarodne sudske nadležnosti te priznavanja i izvršenja sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima isključivo na Europskoj uniji.

Jednostranim djelovanjem na razini EU-a ne bi se postigli prethodno utvrđeni ciljevi jer se time ne bi olakšalo priznavanje i izvršenje presuda donesenih u EU-u u trećim zemljama.

Naposljetku, pristupiti postojećem multilateralnom okviru o kojemu je EU pomogao pregovarati bilo bi učinkovitije nego započinjati bilateralne pregovore s trećim zemljama. Ovisno o broju država koje će poštovati Konvenciju, tako bi se osigurao zajednički pravni okvir za postupanje po sudskim odlukama trećih zemalja neovisno o tome u kojoj su zemlji donesene. Osigurao bi se i jedinstven zajednički pravni okvir za poduzeća i građane EU-a koji žele da se sudska odluka koju su donijeli sudovi u EU-a prizna i izvrši u trećim zemljama[12].

- **Odabir instrumenta**

Nije primjenjivo.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

[12] Više o tome u odjeljcima 3. i 4. izvješća o procjeni učinka koje je priloženo ovom prijedlogu.

- **Savjetovanja s dionicima**

U okviru procjene opcija politike povezanih s Konvencijom o sudskim odlukama Komisija je zatražila mišljenja dionika putem otvorenog javnog savjetovanja i radionice s državama članicama[13]. Usto je vanjski ugovorni suradnik proveo studiju te niz aktivnosti savjetovanja kao što su internetska anketa, ciljani razgovori s dionicima i upitnik poslan tijelima država članica.

Te su aktivnosti savjetovanja pokazale da pristupanje Konvenciji o sudskim odlukama podupiru i države članice i velika većina dionika (npr. pravni stručnjaci, poduzeća, stručne organizacije odvjetnika i sudskih izvršitelja, akademska zajednica). Kad je riječ o mogućnosti davanja izjava[14], države članice usprotivile su se izjavi na temelju članka 19. Konvencije, a o izjavama na temelju članka 18. nisu izrazile jasna stajališta. Samo je mali broj dionika dao prednost pristupanju uz izjavu na temelju članka 19., a za izjave na temelju članka 18. nije bilo očite tendencije.

Informacije prikupljene u tim aktivnostima savjetovanja bile su vrlo važne za oblikovanje stajališta Komisije o najboljem pristupu koji treba zauzeti u ovom prijedlogu. Stoga je Komisija odlučila predložiti pristupanje EU-a Konvenciji o sudskim odlukama uz ograničenu ciljanu izjavu kojom se isključuje da će sudovi u EU-u priznavati i izvršavati sudske odluke trećih zemalja o komercijalnom zakupu (najmu) nekretnine koja se nalazi u EU-u.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

U procesu pregovora o Konvenciji o sudskim odlukama Komisija se stalno savjetovala sa stručnjacima iz država članica i oslanjala na njihovo stručno znanje. S njima se savjetovala i u okviru pripreme ovog prijedloga.

Komisija se oslonila i na studiju koju je proveo vanjski ugovorni suradnik kako bi potkrijepila analizu procjene učinka. Ta studija[15] sadržava opsežnu ekonomsku i pravnu analizu raznih dostupnih opcija politike. U njoj su primijenjeni razni analitički alati, od upotrebe empirijskih podataka prikupljenih na različite načine (internetska anketa, upitnik i razgovori) do statističkih podataka ili analize dokumentacije. Ako kvantitativni podaci nisu bili dostupni, primijenjene su kvalitativne procjene. Te su procjene i različite pretpostavke potvrdili vanjski stručnjaci na sastanku u okviru radionice.

U studiji je zaključeno da je najprimjereniji način za postizanje ciljeva politike pristupanje Konvenciji bez izjave. Taj je zaključak prenesen u ovaj prijedlog jer se pristupanje Konvenciji o sudskim odlukama predlaže samo uz ograničenu ciljanu izjavu koja se smatra nužnom za postizanje usklađenosti s postojećom pravnom stečevinom EU-a. Istodobno takva ograničena izjava ne ometa postizanje drugih ciljeva ovog prijedloga ni njegovu učinkovitost u smislu očekivanih izravnih koristi za poduzeća i građane EU-a.

---

13 Na radionici su države članice izrazile preliminarna mišljenja dok se ne provede daljnja analiza utjecaja svih opcija politike.

14 Izjava na temelju članka 18. Konvencije (kojom se isključuju posebna pitanja) i/ili na temelju članka 19. (kojom se isključuju sudske odluke u građanskim ili trgovačkim stvarima koje se odnose na države).

15 Bit će objavljena nakon donošenja ovog prijedloga.

Naposljetku, Komisija se oslonila na opsežno stručno znanje o priznavanju i izvršenju sudskih odluka na razini EU-a stečeno iz primjene Uredbe Bruxelles I.a i njezine prethodnice Uredbe (EZ) br. 44/2001[16], koja je pak naslijedila Briselsku konvenciju iz 1968.[17] o istom pitanju. Sud EU-a dao je opsežne smjernice za tumačenje i primjenu tih instrumenata na razini EU-a.

- **Procjena učinka**

Poželjnost pristupanja EU-a Konvenciji razmatrana je u okviru izvješća o procjeni učinka. Za scenarij pristupanja EU-a Konvenciji uzeto je u obzir nekoliko alternativnih opcija politike. Te su opcije politike uključivale pristupanje bez izjave ili uz posebno definirane izjave – ili uz izjavu na temelju članka 18. Konvencije, kojom se isključuju posebna pitanja iz područja primjene (pitanja u vezi s potrošačima, zapošljavanjem ili osiguranjem i/ili komercijalnim zakupom nekretnine), ili uz izjavu na temelju članka 19. Konvencije, kojom se isključuju sudske odluke u građanskim i trgovačkim stvarima koje uključuju države ili državna tijela.

Najpoželjnija je opcija pristupanje EU-a Konvenciji o sudskim odlukama uz ograničenu ciljanu izjavu kojom se isključuje priznavanje i izvršenje sudskih odluka o komercijalnom zakupu (najmu) nekretnine koja se nalazi u EU-u.

Za potrebe kvantificiranja učinaka Konvencije o sudskim odlukama na protok sudskih odluka između EU-a i trećih zemalja prihvaćena je radna pretpostavka da se Konvenciji pridružuje osam odabranih trećih zemalja. Odabrane treće zemlje bile su Australija, Argentina, Brazil, Kanada, Kina, Japan, Južna Koreja i Sjedinjene Američke Države. Svi su učinci procijenjeni za referentno razdoblje 2022.–2026.

Najpoželjnija opcija poboljšat će pristup pravosuđu i povećati pravnu sigurnost i predvidljivost u međunarodnim sporovima. Procjenjuje se da će izravne koristi za građane i poduzeća EU-a pri pokušaju da im se sudska odluka donesena u EU-u prizna i izvrši u odabranim trećim zemljama iznositi od 1,1 do 2,6 milijuna EUR do 2026. To je izvedeno iz projiciranog smanjenja troškova povezanih s priznavanjem i izvršenjem sudskih odluka donesenih u EU-u u trećim zemljama od 10 % do 20 %. Osim toga, očekuje se da će se prosječno trajanje postupaka skratiti za tri mjeseca do šest mjeseci.

Jednostavnijim i predvidljivijim sustavom priznavanja i izvršenja stranih sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima potaknut će se međunarodna trgovina i ulaganja. S obzirom na to da će međunarodna trgovina i ulaganja vjerojatno rasti, mogli bi se ostvariti i pozitivni učinci na mikrorazini i na makrorazini te na mogućnosti zapošljavanja. Ponajprije će MSP-ovi imati koristi od poboljšanog pristupa pravosuđu i pravne sigurnosti u međunarodnim odnosima koji proizlaze iz Konvencije o sudskim odlukama.

Najpoželjnija opcija politike u potpunosti je u skladu s pravnom stečevinom EU-a o tom pitanju, odnosno s Uredbom Bruxelles I.a. U najpoželjnijoj opciji komercijalni zakup (najam) isključen je iz primjene Konvencije jer se Uredbom Bruxelles I.a sudovima EU-a daje isključiva nadležnost za rješavanje sporova povezanih s komercijalnim najmom nekretnine koja se nalazi u EU-u.

[16] Vidjeti Uredbu Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, SL L 12, 16.1.2001., str. 1.

[17] Vidjeti Briselsku konvenciju iz 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, SL L 299, 31.12.1972., str. 32.

S druge strane, nije se smatralo da je potrebna izjava kojom bi se isključila druga razmatrana pitanja[18]. Konvencijom se pruža odgovarajuća zaštita slabijim strankama (potrošačima, zaposlenicima ili ugovarateljima osiguranja, osiguranicima ili korisnicima police osiguranja), makar u drukčijem obliku nego pravnom stečevinom EU-a. Štoviše, druge bi izjave, šireg područja primjene od izjava o komercijalnom najmu nekretnine koja se nalazi u EU-u, mogle omesti potpuno postizanje ciljeva ove inicijative.

Odbor za nadzor regulative dao je 23. travnja 2021. pozitivno mišljenje o procjeni učinka.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog nema troškovnih implikacija za MSP-ove. Osim toga, budući da se MSP-ovi češće upuštaju u sudske postupke nego u arbitražu, očekuje se da će povećanje pravne sigurnosti u kombinaciji s nižim troškovima i kraćim trajanjem postupaka u međunarodnim sporovima imati pozitivan učinak na njihovu spremnost da se uključe u međunarodne odnose ili ih prošire. Pristupanje Konvenciji moglo bi poboljšati i konkurentnost MSP-ova. Smanjit će se troškovi međunarodnih sporova, a time neizravno i međunarodnog poslovanja, te će tako MSP-ovi koji imaju sjedište u EU-u imati komparativnu prednost u odnosu na poduzeća iz zemalja koje nisu ratificirale Konvenciju. Očekuje se da će prijedlog pozitivno utjecati i na međunarodnu trgovinu i ulaganja.

- **Temeljna prava**

Svrha je ovog prijedloga poboljšati pristup poduzeća i građana EU-a pravosuđu tako što će se prekogranično priznavanje i izvršenje sudskih odluka, sastavni dio prava na pristup pravosuđu, općenito poboljšati te postati predvidljivije. Konvencija u velikoj mjeri odražava pravila o priznavanju i izvršenju sudskih odluka koja se primjenjuju unutar EU-a (Uredba Bruxelles I.a). Stoga u načelu ne odstupa od temeljnih prava EU-a i načela o pravičnosti postupka. Konkretno, Konvencija pruža osnovu da se odbije priznavanje i izvršenje sudskih odluka koje su nespojive s temeljnim načelima o pravičnosti postupka ili s javnim poretkom države u kojoj se traži priznavanje i izvršenje. To bi pomoglo da se na temelju provjerenog pristupa[19] zajamči da se temeljna prava kao što je pravo na obranu ili pravo na pošteno suđenje propisno poštuju u trećoj zemlji. Osim toga, poboljšanjem priznavanja i izvršenja sudskih odluka sudova EU-a u trećim zemljama Konvencija će potaknuti slobodu poslovanja i povećati poštovanje prava na vlasništvo u EU-u.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema utjecaj na proračun EU-a. Države članice mogle bi imati jednokratne troškove provedbe Konvencije, a troškovi za pravosuđe država članica mogli bi biti neznatno veći zbog očekivanog blagog porasta broja predmeta. Međutim, očekuje se da će se ti troškovi srednjoročno i dugoročno nadoknaditi očekivanim smanjenjem trajanja postupaka.

[18] Pitanja u vezi s potrošačima, zapošljavanjem i osiguranjem.

[19] Osim u Uredbi Bruxelles I.a taj je pristup primijenjen i u Luganskoj konvenciji i Konvenciji o izboru suda iz 2005.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Budući da se prijedlog odnosi na pristupanje EU-a međunarodnoj konvenciji koja sadržava jasna pravila o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka, neće se sastavljati plan provedbe.

Radi praćenja i evaluacije praktične primjene Konvencije EU će sudjelovati na sastancima Posebnog povjerenstva koje redovito organizira HCCH.

Interni mehanizam EU-a za evaluaciju i praćenje u najvećoj će mogućoj mjeri odgovarati mehanizmu HCCH-a za procjenu stanja. Evaluacija će se provoditi redovito i uključivat će procjenu učinaka koji proizlaze iz pristupanja EU-a Konvenciji o sudskim odlukama te ocjenu jesu li ostvareni glavni ciljevi koji se žele postići pristupanjem. Usto će uključivati i analizu poželjnosti izjava kako bi se ocijenilo treba li zadržati ili opozvati već dane izjave ili dati nove.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

S obzirom na isključivu vanjsku nadležnost Europske unije i činjenicu da Konvencija o sudskim odlukama na temelju članka 26. dopušta da joj pristupi regionalna organizacija za gospodarsko povezivanje, EU bi sam, bez država članica, trebao postati ugovorna stranka Konvencije nakon pozitivne odluke Vijeća.

Pri pristupanju, Europska unija trebala bi stoga dati izjavu u skladu s člankom 27. Konvencije da EU ima nadležnost nad svim pitanjima koja su uređena Konvencijom i da njegove države članice neće biti ugovorne stranke Konvencije, ali će ih ona obvezivati na temelju EU-ova pristupanja Konvenciji. U skladu s Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom Ugovoru o funkcioniranju Europske unije na temelju kojeg Danska ne sudjeluje u mjerama poduzetima prema članku 81. stavku 2. Ugovora, pristupanje EU-a Konvenciji o sudskim odlukama ne uključuje Dansku.

Pri pristupanju Konvenciji, EU bi trebao dati i izjavu o materijalnom području primjene Konvencije u skladu s člankom 18. Konvencije, kojom se iz područja primjene Konvencije isključuju sudske odluke o komercijalnom zakupu (najmu) nekretnine koja se nalazi u Europskoj uniji.

2021/0208 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o pristupanju Europske unije Konvenciji o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81. stavak 2. točku (a) i članak 218. stavak 6. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir suglasnost Europskog parlamenta[1],

budući da:

(1) Konvencija o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima pod pokroviteljstvom Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu („Konvencija”) sklopljena je 2. srpnja 2019.

(2) Cilj je Konvencije promicati pristup pravosuđu na svjetskoj razini poboljšanom međunarodnom pravosudnom suradnjom. Konvencijom se posebno nastoje smanjiti rizici i troškovi povezani s prekograničnim sudskim postupcima i rješavanjem sporova te tako potaknuti međunarodna trgovina, ulaganja i mobilnost.

(3) Unija je aktivno sudjelovala u pregovorima koji su doveli do donošenja Konvencije i dijeli njezine ciljeve.

(4) Građani i poduzeća u Uniji koji žele da se sudska odluka donesena u Uniji prizna i izvrši u trećoj zemlji trenutačno se suočavaju s neujednačenom pravnom praksom jer ne postoji sveobuhvatan međunarodni okvir za priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima. Povećanje međunarodnih trgovinskih i investicijskih tokova znači i povećanje tih pravnih rizika za poduzeća i građane Unije, ali bi se to trebalo poboljšati predvidljivim sustavom prekograničnog priznavanja i izvršenja sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima.

(5) Ti se ciljevi mogu postići samo pridržavanjem sustava uzajamnog priznavanja i izvršenja sudskih odluka među državama poput onoga uspostavljenog Konvencijom. Istodobno bi se Konvencijom trebalo omogućiti priznavanje i izvršenje sudskih odluka trećih zemalja u Uniji samo ako se poštuju temeljna načela prava Unije i ako se ne utječe na unutarnju pravnu stečevinu.

(6) Na temelju članka 26. Konvencije, regionalne organizacije za gospodarsko povezivanje koje imaju nadležnost u nekim ili svim pitanjima uređenima Konvencijom, kao što je Unija, mogu potpisati, prihvatiti ili odobriti Konvenciju ili joj pristupiti.

(7) U skladu s člankom 3. stavkom 2. Ugovora Unija ima isključivu nadležnost za sklapanje međunarodnog sporazuma u mjeri u kojoj bi njegovo sklapanje moglo

[1] SL C , , str. .

utjecati na zajednička pravila Unije ili izmijeniti njihov opseg. Konvencija utječe na sekundarno zakonodavstvo Unije o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka koje iz njega proizlaze, posebice Uredbu (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[2]. Stoga Unija ima isključivu nadležnost u svim pitanjima koja se uređuju Konvencijom.

(8) U skladu s člankom 24. stavkom 3. i člankom 28. Konvencije do pristupanja Konvenciji može doći prije njezina stupanja na snagu.

(9) Unija bi trebala sklopiti Konvenciju pristupanjem.

(10) Pri pristupanju Konvenciji Unija bi trebala izjaviti na temelju članka 27. Konvencije da izvršava nadležnost u svim pitanjima uređenima Konvencijom. Posljedično, države članice trebale bi biti obvezane Konvencijom na temelju Unijina sklapanja.

(11) U slučajevima komercijalnog zakupa (najma) Uredbom (EU) br. 1215/2012 isključiva nadležnost dodjeljuje se sudovima u državi članici u kojoj se nalazi nekretnina. Konvencija ne uključuje takva pravila o isključivoj nadležnosti u slučaju komercijalnog najma. Stoga bi, pri pristupanju Konvenciji, Unija trebala dati i izjavu u skladu s člankom 18. Konvencije, kojom se iz područja primjene Konvencije isključuju sudske odluke o komercijalnom najmu nekretnine koja se nalazi u Uniji.

(12) Irsku obvezuje Uredba (EU) br. 1215/2012 te ona stoga sudjeluje u donošenju ove Odluke.

(13) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Unija sklapa Hašku konvenciju od 2. srpnja 2019. o priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka u građanskim ili trgovačkim stvarima („Konvencija”).

Tekst Konvencije priložen je ovoj Odluci.

Članak 2.

Komisija imenuje osobu ovlaštenu za polaganje, u ime Unije, isprave o pristupu iz članka 24. stavka 4. Konvencije.

Članak 3.

Pri polaganju isprave iz članka 24. stavka 4. Konvencije Unija daje sljedeću izjavu u skladu s člankom 27. stavkom 1. Konvencije:

„Europska unija izjavljuje, u skladu s člankom 27. stavkom 1. Konvencije, da izvršava nadležnost u svim pitanjima uređenima ovom Konvencijom. Njezine države članice neće potpisati, ratificirati, prihvatiti niti odobriti Konvenciju, ali su obvezane Konvencijom na temelju toga što ju je Europska unija sklopila.

[2] Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

Za potrebe ove izjave, izraz „Europska unija” ne uključuje Kraljevinu Dansku, u skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske priloženom Ugovoru o funkcioniranju Europske unije.”

Članak 4.

Pri polaganju isprave iz članka 24. stavka 4. Konvencije Unija daje sljedeću izjavu u skladu s člankom 18. o komercijalnom zakupu (najmu) nekretnina:

„Europska unija izjavljuje u skladu s člankom 18. Konvencije da neće primjenjivati Konvenciju na komercijalni zakup (najam) nekretnine koja se nalazi u Europskoj uniji.”

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*[3].

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik

[3] Glavno tajništvo Vijeća objavit će datum stupanja na snagu Sporazuma u *Službenom listu Europske unije*.